

Nina Møller Andersen

Forord til Retorikkens løgnagtighed

Nærværende arbejde af Bachtin er hidtil uudgivne arbejdsnoter, skrevet i hånden med blyant i et kladdehæfte, til en formodet planlagt artikel, dateret 12 .oktober 1943. Teksten er trykt efter kladden og redigeret af S.G. Botjarov, L.A. Gogotisjvili, N.A. Pankov, I.L. Popova. Teksten har ikke fået titel af Bachtin selv, men efter redaktionel praksis i hele udgivelsen M.M. Bachtin: *Sobranije Sočinenij. Raboty 1940x – načala 1960x godov* (Samlede værker. Arbejder fra 1940erne til begyndelsen af 1960erne; herefter *SS*), bd. 5, Moskva 1996, har den fået titel efter tekstens første ord.

Krigen havde i 1943 i høj grad vanskeliggjort udgivelser af Bachtins arbejder. Bachtin lå på dette tidspunkt i forhandlinger med forlag om udgivelse af artikler og genoptog nu også bryderierne med udgivelsen af Rabelaisbogen. Artiklen kan ses som en genoptagelse af ideer fra 20'erne, en kommenterende tekst til artikler om romanen, men skal også ses i lyset af arbejdet med de to store værker om Dostojevskij og Rabelais. Teksthistorien omkring dette arbejde er således usikker og udokumenterbar ud over belæg i selve teksten, hvorfor der her yderligere skal henvises til Alex Fryszmans indledning om tekstens relationer til andre Bachtin-værker.

Teksten er her gengivet med oversætters kommentar i firkantet parentes og oversætters noter. De vigtigste indholdsmæssige kommentarer er dog at finde i Alex Fryszmans indledning.